

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle makeisten ja suklaan arvonlisäverokannan muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi lausuntonaan Oy Halva Ab esittää kunnioittavasti seuraavaa:

### **Kasvu ja investoinnit**

Veronkorotuksella vaarannetaan elintarvikealan kasvun mahdollisuuksia. Hallitusohjelman tavoite viennin kaksinkertaistamisesta romuttuu. Kotimaan myynnin heikentyessä panostukset vientiin kärsivät. Kotimaan markkinat muodostavat kuitenkin valtaosan koko elintarvikealan, kuten myös makeisten, myynnistä. Korkean inflaation vuosien jälkeen myyntihinnat ovat nousseet erittäin korkealle tasolle ja suunnitellusta verosta johtuva merkittävä korotus vähentää myyntiä myynnin siirtyessä tuoteryhmän sisällä halvempiin tuotteisiin ja muihin, lähellä oleviin tuoteryhmiin, jotka eivät ole vastaavan verorasituksen piirissä. Tämä veroratkaisu edistää myös matkustajatuontia. Lisäksi valmistajat hakevat pienempiä pakkauskokoja kuluttajahintojen nousun hillitsemiseksi. Tämän kaiken lopputuloksena verokertymä olisi siis oletettua pienempi.

Myynnin vähentyessä tarvittaviin investointeihin ei voi ryhtyä. Halvalla on pitkälle viedyt suunnitelmat uuden tehtaan rakentamisesta, jotka ovat julkisuudessakin näkyneet. Esitetyn veronkorotuksen takia nämä suunnitelmat on laitettu jäihin. Muutaman kymmenen miljoonan investointi jää tekemättä, jolloin viennin kasvua varten tarvittavat edellytykset jäävät toteutumatta. Vaikutukset työllisyyteen olisivat negatiiviset. Hallitusohjelmassa esitettyjen viennin kasvun tavoitteet jäävät myös Halvan osalta haaveeksi.

Arvonlisäveron ollessa kyseessä, veronkorotukset ovat pienemmät edullisemmille tuotteille. Vero edistää siten halpatuontia, joka kilpailee kotimaassa korkeimmilla kustannuksilla valmistettujen tuotteiden kanssa. Vero edistäisi tuontia ja heikentäisi vientiä. Valmistajan kannalta on siis järkevää keskittyä mahdollisimman edullisten tuotteiden valmistamiseen laadun ja ravitsemuksen kustannuksella. Innovointiin ja terveellisempien sekä vastuullisempien tuotteiden kehittämiseen ei kannattaisi panostaa. Veron tuomat terveysvaikutukset olisivat siten negatiivisia. Hallituksen alkuperäinen ajatus terveysverosta ei miltään osin toteudu.

### **Hallinnollinen taakka**

Ehdotetun korotetun veron piirissä olevien tuotteiden määrittelyssä käytetään tullinimikeitä (CN-nimikkeistö). Myyjä on vastuussa myymänsä tuotteen arvonlisäverokannan oikeellisuudesta ja sovellettavasta verokannasta. Yrityksille syntyy tämän myötä merkittävää hallinnollista taakkaa ja oikeudellista epävarmuutta siitä, miten niiden valmistamia eri tuotteita tulisi verottaa, koska rajanvedot ja tulkinnat eri tuoteryhmien välillä ovat hankalia. Hallinnollinen taakka on pk-yrityksille kuten Halvalle aina suhteellisesti suurempi.

### **Veronkorotus vääristää kilpailua**

Arvonlisäverotus ei saa vääristää kilpailua tai kysyntää keskenään kilpailevien tuotteiden välillä. EU:n arvonlisäverokantoja koskevilla säännöksillä pyritään säilyttämään sisämarkkinoiden toimivuus ja välttämään kilpailun vääristyminen. Arvonlisäverotuksen tavoite on fiskaalinen. Sillä ei ole tarkoitus ohjata kuluttajien valintoja eri tuotteiden välillä tai vaikuttaa kilpailuun.

Veronkorotuksen seurauksena alemman verokannan piiriin jäisi tuotteita, jotka ovat samankaltaisia korkeamman verokannan piiriin siirrettävien tuotteiden kanssa. Makeisten ja suklaan muista napostelutarkoituksessa käytettävistä elintarvikkeista poikkeava verokohtelu vääristäisi täten kilpailua.

Ehdotetussa veronkorotuksessa ei siis huomioida arvonlisäverotuksen neutraalisuutta eri tuotteiden välillä, sillä se kohtelee eri tavoin kuluttajien samoja tarpeita tyydyttäviä tuotteita osan jäädessä alennettuun verokantaan. Esimerkiksi nopeasti kasvava tuoteryhmä ovat karkkitaatelit. Ne kilpailevat makeisten kanssa, mutta eivät ole korotetun veron piirissä.

Neutraliteettiongelmat ovat siten merkittäviä. Veron piirin ulkopuolella olevat samankaltaiset tuotteet saavat tosiasiaassa näin ollen valtiontukea.

### **Esitettyä veronkorotusta ei pidä toteuttaa**

Ehdotetulle veronkorotukselle ei ole olemassa kestäviä asiallisia, taloudellisia tai oikeudellisia perusteluita.

Elintarviketuonnin ja korkeiden kustannusten kanssa kamppailevaa kotimaista elintarviketeollisuutta ei pitäisi rasittaa pistemäisellä verotuksella, joka heikentää alan kilpailu- ja investointikykyä.

Jos valtion alijäämää halutaan supistaa veronkorotuksilla, niiden tulisi olla tasapuolisia eikä kohdistua vain yksittäisiin toimijoihin tai tuotteisiin vääristäen kilpailua. Tämän vuoksi esityksestä korottaa makeisten ja suklaan arvonlisäveroa on luovuttava.

Vantaa, 7.2.2025

OY HALVA AB

Jean Karavokyros

toimitusjohtaja